

Bilješka.- U ovoj presudi je zanimljivo razlikovanje između vremenskih nepogoda katastrofalnih razmjera koje suci svrstavaju pod naziv "božje djelo" ("Act of God") od takvog nevremena koje pod određenim uvjetima može spriječiti ukrcavanje tereta. Iako ovo posljednje po svom značaju ne može biti shvaćeno kao božje djelo, ipak može doći do primjene klauzula 21 (klauzula više sile) uz striktno ispunjenje svih uvjeta postavljenih u spomenutoj klauzuli.

Presuda također ističe neophodnost uskladjivanja lanca svih uvjeta koji proizlaze iz većeg broja sukcesivno sklopljenih kupoprodajnih ugovora, kako prodavalac ne bi došao u sukob s posljednjim kupcem stoga što robu nije dobio pod onim istim uvjetima pod kojima ju je prodao.

K.V.

TRGOVAČKI SUD, Paris

Presuda od 23.II 1977.

Cie d'assurances La Neuchâteloise
c/a The East Asiatic cy Ltd,
Koninklijke Nedlloyd N.V, the Swedish east Asia cy Ltd, Cie D et 4 autres armateurs, Cie des Messageries maritimes et Sté Kioei co Ltd.

Prijevoz robe morem -- Odgovornost broдача -- Brođar ne odgovara primaocu za gubitak ili štetu na robu ako je krcatelj svjesno dao netočnu izjavu o prirodi ili vrijednosti robe - Pravilo da se brođar može pozivati na netočnost izjava u teretnici jedino prema krcatelju, primjenjuje se samo ako se izjava odnosi na oznake, broj, količinu ili težinu robe

Brođar je preuzeo na prijevoz od Yokohame do Marseilla osam sanduka (koleta) robe. Nakon iskrcaja utvrđena je šteta u većem iznosu budući da je sedam sanduka bilo u potpunosti prazno dok je osmi sadržavao samo dio tereta.

Osiguratelj, koji je primaocu naknadio štetu, tuži brođara (grupu kompanija) te podredno krcatelja da mu naknadi iznos isplaćene osigurnine.

Brođar je otklonio svoju odgovornost navodeći da je krcatelj - izjavljujući prilikom ukrcaja da se radi o teretu metalnih igračaka a ne o teretu upaljača kao što je kasnije utvrđeno - svjesno krivo očitovao prirodu tereta, te da u skladu s odredbama Bruxelleske konvencije o teretnici

iz 1924. godine, koja u konkretnom slučaju dolazi do primjene, on ne može biti odgovoran za štetu.

Tužitelj je pak, navodeći da se brodar može pozivati na netočnost izjava u teretnici samo prema krcatelju, isticao da brodar ne može otkloniti svoju odgovornost prema primaocu.

Sud je donio presudu kojom je odbio zahtjev tužitelja prema brodaru a usvojio zahtjev prema krcatelju, obvezujući potonjega na naknadu cjelokupne štete, izričući da u skladu s odredbama čl.4, t.5, st.4. Bruxelleske konvencije iz 1924. brodar ne može biti odgovoran primaocu za gubitak ili štetu na robi ako je krcatelj svjesno dao netočnu izjavu o prirodi ili vrijednosti robe, te da se pravilo da se brodar može pozivati na netočnost izjava u teretnici jedino prema krcatelju primjenjuje samo ako se izjava odnosi na oznake, broj, količinu ili težinu robe (čl.3, t.5).

(DMF 1977, str.726)

M.P.

Bilješka.- U gornjoj presudi se ukazuje na različitu situaciju broдача u odnosu prema primaocu ako je krcatelj neistinite podatke dao u pogledu prirode ili vrijednosti tereta ili u pogledu oznaka, broja, količine ili težine tereta.

Naime, svjesno dani neistiniti podaci od strane krcatelja o prirodi ili vrijednosti tereta oslobadjaju broдача u potpunosti odgovornosti za gubitak ili oštećenje tereta (član 4, t.5, st.4. Bruxelleske konvencije iz 1924).

Međjutim, ako je krcatelj netočne podatke dao o količini, oznakama, broju ili težini tereta, brodar ostaje prema trećima odgovoran i njegovo pravo da traži naknadu štete od krcatelja ne ograničava ni na koji način njegovu odgovornost (član 3, t.5).

I jugoslavenski Zakon o pomorskoj i unutrašnjoj plovidbi iz 1977. je preuzeo ove dvije odredbe Haških pravila u članovima 560. i 561, s tim da je obuhvaćena i odgovornost za zakašnjenje u predaji tereta i da se primjenjuje i na unutrašnju plovidbu.

Prema UNCITRAL-ovom Nacrtu konvencije o prijevozu robe morem (v. UPPPK br.66. i 75) brodar i u jednom i u drugom slučaju ostaje odgovoran prema trećima (član 17, st.1. Nacrta).

M.P.